

MITAS AR TIESA?

1. Ar žmogus visada žino, kad yra užsikrėtęs lytiškai plintančia infekcija?

Teisingas atsakymas: Ne.

Tik nedaugelis užsikrėtusiųjų jaučia simptomus, bet daugumai – jokie ligos simptomai nepasireiškia. Vienintelis būdas įsitikinti, ar esate užsikrėtę lytiškai plintančia infekcija – kreiptis pas medikus ir pasitikrinti.

2. Ar prezervatyvai 100% apsaugo nuo lytiškai plintančių infekcijų?

Teisingas atsakymas: Ne

Susilaikymas nuo lytinių santykių yra pats saugiausias būdas neužsikrėsti LPI. Jo patikimumas 100%. Tyrimai parodė, kad prezervatyvų naudojimas sumažina pavojų užsikrėsti daugeliu LPI (vadinasi, tai ne 100% apsauga). Prezervatyvų veiksmingumas priklauso nuo infekcijos ir jos plitimo pobūdžio. Pvz., prezervatyvai suteikia patikimą apsaugą nuo gonorėjos, chlamidijos, trichomonozės, ŽIV.

Tačiau vyriški prezervatyvai negali uždengti visų infekuotų sričių, todėl mažiau patikima apsauga gali būti nuo tų LPI, kurios yra dažniausiai perduodamos per odos kontaktus ir tas sritis, kurių neuždengia prezervatyvas (tokios ligos yra: lyties organų pūslelinė, žmogaus papildomos viruso infekcija (ŽPV), sifilis ir minkštasis šankeris).

3. Ar tik turintis lytiškai plintančios ligos simptomų žmogus gali užkrėsti kitus?

Teisingas atsakymas: Ne

Asmuo, užsikrėtęs lytiškai plintančia infekcija (LPI), kitus asmenis gali užkrėsti nuo užsikrėtimo momento, netgi neturėdamas jokių ligos simptomų. Užsikrėtus LPI, ligos požymiai atsiranda ne iškart. Tai priklauso nuo to, kokia LPI žmogus užsikrėtė. Kartais LPI simptomai pasireiškia po savaitės, mėnesio ar ilgesnio laiko. LPI pavojingos tuo, kad dažnai nepasireiškia jokiais simptomais. Pvz., daugiau nei 50 proc. moterų ir 10 proc. vyrų, užsikrėtusių gonorėja, nebūna jokių simptomų

4. Ar galima lytiškai plintančia infekcija užsikrėsti naudojantis viešuoju tualetu?

Teisingas atsakymas: Ne

Buitiniu keliu, ypač laikantis higienos reikalavimų, lytiškai plintančiomis infekcijomis (LPI) neužsikrečiama (per tualetus neužsikrečiama), nes daugumai LPI sukėlėjų augti ir daugintis reikia specifinių sąlygų, t.y. už organizmo ribų jie gali išgyventi labai ribotą laiką.

5. Ar persirgus lytiškai plintančia liga, galima užsikrėsti pakartotinai?

Teisingas atsakymas: Taip

Persirgus lytiškai plintančia infekcija (liga) imunitetas nesusidaro, todėl galima užsikrėsti ir susirgti vėl.

6. Ar apsiprausimas po lytinio akto gali apsaugoti nuo lytiškai plintančių infekcijų?

Teisingas atsakymas: Ne

Apsiprausimas po lytinių santykių tikintis neužsikrėsti – neveiksmingas. Geriausias būdas sumažinti užsikrėtimo lytiškai plintančia infekcija pavojų – naudoti santykių metu apsaugos priemones (prezervatyvus).

7. Ar vienu lytinių santykių metu galima užsikrėsti keliomis ligomis iš karto?

Teisingas atsakymas: Taip

Vieną lytinių santykių metu galima užsikrėsti keliomis infekcijomis (ligomis) iš karto. Pvz., sergant kokia nors lytiškai plintančia infekcija (LPI) padidėja rizika užsikrėsti ŽIV. LPI sukelti lytinių organų pažeidimai ar uždegimas leidžia ŽIV lengviau įsiskverbti ir įsitvirtinti organizme. LPI, ypač jei jos sukelia opas, padidina riziką užsikrėsti ŽIV, nes opos gali trūkti arba būti pažeista gleivinė. Jeigu nustatoma viena iš LPI, rekomenduojama pasitikrinti dėl kitų LPI, nes galima sirgti keliomis LPI iš karto.

8. Ar lytinės ligos gali plisti per bučinius?

Teisingas atsakymas: Taip

Dauguma žmonių galvoja, kad bučiuotis saugu. Deja, bučiuojantis galima užsikrėsti sifiliu, herpes virusine infekcija ir kitomis infekcijomis

MYLĖKIME/(ĖS) ATSAKINGAI

LITERATŪRA

1. Gudiškienė, B. (2019). Tėvų, pedagogų ir moksleivių požiūris apie lytinį ugdymą mokykloje.
2. Santelli, J., Grilo, S. A., Lindberg, L. D., Speizer, I., Schalet, A., Heitel, J., ... & Mason-Jones, A. J. (2017). Abstinence-only-until-marriage policies and programs: An updated position paper of the Society for Adolescent Health and Medicine. *The Journal of adolescent health: official publication of the Society for Adolescent Medicine*, 61(3), 400.
3. Unesco. (2018) International technical guidance on sexuality education.:
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000260770>
4. Paauglystė ir lytiniai santykiai: vedlys atviriems pokalbiams
https://cb6643de-6f19-4611-a833-7dde8696ba7c.filesusr.com/ugd/07e0f2_24322d55367c4f79add7a28ef23f1b32.pdf